

Uluslararası İlişkiler’de Duygusal Dönüş: Duyguların Analizi

The Emotional Turn in International Relations: The Analysis of Emotions

Efser Rana COŞKUN^{ID}

Öz

Bu çalışma hem geleneksel hem de eleştirel tartışmalara ve analizlere odaklanarak, Uluslararası İlişkiler (Uİ) disiplininde duygu analizi kuramları detaylı bir şekilde incelenmektedir. Uİ’de duyguların araştırma objesi olarak çalışılması uzun yıllar boyunca reddedilmiştir. Ancak, duyguların, akademik çalışmalarda ele alınması 2000’li yıllarda başlamıştır. Bu yüzden, bu dönemin başlangıcı “*duygusal dönüş*” (*emotional turn*) olarak adlandırılmaktadır. Bu dönüm noktası ile, disiplinde duygular farklı çerçevelerde ve farklı analizlerde yer almaya başlamıştır. Uİ alanındaki akademik çalışmalar ve tartışmalarda, duyguların genel olarak nasıl çalışılacağı farklılaşmaktadır. Ancak bu farklılıklar, duyguların çeşitli şekillerde analizini mümkün kılmakla birlikte, duyguların nasıl ele alınacağı sorunsalını doğurmaktadır. Makalenin birinci bölümünde Uİ disiplininde duyguların farklı rolleri incelenecektir. Ayrıca, duyguların Uİ alanında hangi alt çalışma alanlarında kullanılabildiği anlatılacaktır. İkinci bölümde, Uİ’de duyguların farklı kavramsal ve kuramsal tartışmaları analiz edilecektir. Üçüncü kısımda, “Duygu nedir?” ve “Duygu nasıl ele alınmalıdır?” sorularına cevaben, bu çalışma farklı duygu kavramsallaştırmaları ortaya koymaktadır. Bu bölüm, farklı duygu çeşitlerini detaylı bir şekilde analiz edecektir: 1) Sosyal inşacı duygu (*constructivist emotion*), 2) Güç ögesi olan duygu, 3) Toplumsal güç olan duygu. Bu sistematik duygu kavramsallaştırması, analiz etme sorunsalına da cevap oluşturmaktadır. Çalışmanın bir sonraki bölümünde, duygulara bakışta kuramsal perspektiflerdeki değişimler irdelenecektir. Bu bağlamda, bu makale iki önemli kuramsal tartışmayı öne sürecektir. Bunlardan birincisi, duygular ve rasyonalite arasında değişen ilişkilere ışık tutacaktır. İkincisi ise, disiplinde son yıllarda önem kazanan, öznelarası (*intersubjective*) duygulardır. Bu çalışma, Türkçe Uİ literatüründe duyguları detaylı bir şekilde analiz eden önemli bir katkı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Duygular, Uluslararası İlişkiler, duygusal dönüş

Abstract

This study focuses on emotions examining traditional and critical discussions and analyses in the discipline of International Relations (IR). The investigation of emotions as an object of research in IR has been rejected for many years. However, the consideration of emotions in academic studies began in the 2000s which is termed as the “emotional turn.” The literature on emotions, enriched by various analyses, offers different approaches and analyses to one of the fundamental theoretical questions in

* Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, ranacoskun@asbu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3703-8550>

the IR discipline: “How does the world work?”. In academic studies, how emotions should generally be studied is becoming differentiated. However, these differences not only enable the analysis of emotions in various ways but also give rise to the question of how emotions should be addressed. The article firstly examines emotions’ different roles in the IR. Additionally, it explains in which subfields of IR emotions can be utilized. The second section analyzes the different conceptual and theoretical debates on emotions in IR. Thirdly, in response to the questions “What is an emotion?” and “How should emotions be approached?” this study presents different emotion conceptualizations. This section analyzes different types of emotions in detail: 1) Constructivist emotion, 2) Emotion as a power element, and 3) Emotion as a societal power. This systematic conceptualization of emotion also provides a response to the problem of analysis. Then, changes in theoretical perspectives regarding emotions will be examined. Two important theoretical debates are claimed. The first sheds light on the changing relationships between emotions and rationality. The second focuses on inter-subjective emotions, which have gained importance in the discipline in recent years. This study will be a significant contribution to the Turkish International Relations literature by thoroughly analyzing emotions.

Keywords: Emotions, International Relations, Emotional Turn

1. Giriş

Duygular, dünya siyasetinde, toplumsal hareketlerde, ülkeler arası diplomatik ilişkilerde, savaşlarda, barış inşa süreçlerinde ve daha birçok farklı alanda önemli rol oynar. Duygular üzerine yapılan araştırmalar 1970’li yıllarda, dış politika ile ilgili konuların politik-psikolojik bağlamlarda bilişsel bilim çerçevesinde ortaya çıkmıştır. Uluslararası İlişkiler (Uİ) disiplinde, 1990’lı yılların sonlarına doğru, akademisyenler duygular hakkında farklı kuramsal önermelerde bulunmaya başlamıştır. Özellikle, 2000’li yılların başlangıcından itibaren, uluslararası etkileşimler ve dış politika alanlarında, duygular hakkında yayınlanan kitap, araştırma makalesi ve akademik konferans panel sayısı önemli bir şekilde artış göstermiştir. Bu dönem, disiplinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu yüzden, bu dönemin başlangıcına “*duygusal dönüş*” (*emotional turn*) adı verilmiştir. Disiplinde bu dönüm noktası ile, duygular farklı çerçevelerde ve farklı analizlerde yer almaya başlamıştır. Uluslararası İlişkiler (Uİ) alanında, duyguların analizleri farklı metotlarla, farklı kuramsal yaklaşımlarla ve farklı yorumlamalar ile yapılmaktadır. Disiplinde, çoğu akademisyen tarafından, duyguların dünya politikasında merkezi bir rol oynadığı kabul görse de duygular farklı şekilde tanımlanmaya ve o doğrultuda analiz edilmeye başlanmıştır. Bu bağlamda, Uİ alanında, duyguların çalışılmasının zorluklarını Mercer (1996, s. 1) şu şekilde aktarmıştır: “duygu, tanımlaması zor, işlevsel hale getirilmesi zor, ölçmesi zor ve diğer faktörlerden ayırıştırması zor bir kavramdır.” Bu yüzden, Uİ alanındaki akademik çalışmalar ve tartışmalarda, duyguların genel olarak nasıl çalışılacağı konusunda, analitik bağlamda hem uyuşmalar ve hem de uyumsuzluklar ortaya çıkmıştır. Bu tartışmaların arka planında, akademisyenlerin analitik bakış açıları farklılık göstermektedir. Bu sebepten ötürü, duyguların hangi olaya veya olguya ithafen kullanıldığı değişkenlik göstermektedir. Kavramsal uyumsuzluklar, kimin duygularının çalışılacağı (Hall & Ross, 2015), duyguları nasıl çalışmamız gerektiği (Solomon, 2017) ve hangi amaç doğrultusunda çalışacağımız gibi temel sorular çerçevesinde ortaya çıkmaktadır. Fakat farklı yaklaşımlar sonucunda, duygular çeşitli şekillerde analiz edilmeye başlanmıştır. Bu çeşitlilik literatüre pozitif bir katkı sağlasa da duyguların nasıl ele alınacağı sorunsalını ortaya çıkarmıştır.

Yukarıda belirtilen temel sorular ve hususlar ışığında, bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Uİ disiplininde duyguların rolü incelenecektir. Disiplindeki hem geleneksel hem de eleştirel tartışmalara ve analizlere odaklanılacaktır. Ayrıca, duyguların Uİ alanında hangi alt çalışma alanlarında kullanılabildiği anlatılacaktır. İkinci bölümde, Uİ’de duyguların farklı kavramsal ve kuramsal tartışmaları analiz edilecektir. Üçüncü kısımda, “Duygu nedir?” ve “Duygu nasıl ele alınmalıdır?” sorularına cevaben, bu çalışma farklı duygu tanımlamaları ortaya koymaktadır. Bu bölümde, makale farklı ve özgün duygu çeşitleri ve tanımlamaları geliştirerek, disiplinde var olan “duygular nasıl analiz edilmeli” sorusuna cevap sağlamaktadır. d: 1) Sosyal inşacı duygu (*constructivist emotion*), 2) Güç ögesi olan duygu, 3) Toplumsal güç olan duygu. Çalışmanın bir sonraki bölümünde, duygulara bakışta kuramsal perspektiflerdeki değişimler irdelenecektir. Bu bağlamda, bu makale iki önemli kuramsal tartışma öne sürecektir. Bunlardan birincisi, duygular ve rasyonalite arasında değişen ilişkilere ışık tutacaktır. İkincisi ise, disiplinde son yıllarda önem kazanan, öznelarası (*intersubjective*) duygulardır. Sonuç kısmında, ana bulgular, disiplindeki tartışmalar ve farklı duygu tanımlamaları özetlenecektir. Bu çalışma, Uİ disiplininde duyguları, duyguların farklı tanımlamalarını, sistematik kavramsallaştırılmasını ve analitik araçsallaştırılmasını detaylı bir şekilde analiz eden ilk Türkçe kaynak olacaktır. Kısacası, bu çalışma Türkçe Uİ literatürüne önemli katkı sağlayacak bir çalışma niteliğindedir.

2. Uluslararası İlişkiler’de Duygular

Uluslararası İlişkiler’de duyguların araştırma objesi olarak çalışılması uzun yıllar boyunca reddedilmiştir. Bunun temel sebebi, duyguların rasyonaliteye tamamen karşı olgular olarak görülmesidir (De Sousa, 1987; Elster, 1999). Duyguların, akademik çalışmalarda ele alınması 2000’li yıllarda başlamıştır. Bu çalışmalar, duyguları, Uİ perspektiflerine getirmeye değer araştırma objeleri olarak görmüştür. Bunun arkasında iki sebep olabilir. Birincisi, duyguların ve gerçek dünya problemlerinin nasıl birbiriyle bağlantılı olduğu; ikincisi, Uİ kuramlarının duygulara dayalı olduğunu dolaylı olarak ifade etme isteğidir (Bleiker & Hutchison, 2007; Ross, 2006). Özellikle, 2000’li yılların başından itibaren, bazı akademisyenler duyguların varlığı ve onların uluslararası politikada tek başına çalışılması hakkında tartışmalar başlatmışlardır (Bially Mattern, 2011; Bleiker, 2001; Crawford, 2000; Danchev, 2006; Lebow, 2005; Linklater, 2004; Marcus, 2000; McDermott, 2004; Ross, 2006; Saurette, 2006). Bu tartışmalar doğrultusunda, duyguların, dünya politikasında, farklı Uİ kuramlarıyla ve kavramlarıyla olan ilişkileri incelenmeye başlanmıştır. Son yirmi yılda, Uİ alanında, duygular üzerine yapılan akademik yayın sayısında da ciddi bir artış yaşanmıştır. 1990’lı yılların aksine, duygular, rasyonel seçim (*rational choice*) karşıtı bir araştırma objesi olmasının ötesine geçmiştir. Ayrıca, bu yükselme, bize Uİ disiplininde, duyguların yıllar içinde daha önemli bir araştırma konusu olmaya başladığını göstermiştir. Sonuç olarak, duyguların öneminin vurgulanmasıyla hem siyasi hem de sosyal algılamamızda duyguların dünya perspektifimizi genişlettiğini görmekteyiz.

Duygular, Uİ alanında veya başka alanlarda genellikle göz ardı edilen veya önem atfedilmeyen bir konuydu. Fakat, 2000’li yıllardan itibaren duygular, dünya siyaseti meseleleri, sosyal konular ve

Uİ kuramsal çalışmaları hakkında daha iyi analizler ortaya koymak için kullanılmaya başlamıştır. Bu bağlamda en önemli gelişme, yukarıda bahsedilen akademisyenlerin duyguların aslında temel teorik ve ampirik tartışmalarda merkezi rol oynadığını vurgulamasıdır. Örneğin, dış politika yapımında, siyasi karar alma süreçlerinde, ikili diplomatik ilişkilerde, küresel gelişmelerde, toplumsal hareketlerde ve barış inşa süreçlerinde duyguların önemli bir yere sahip olduğunu görmekteyiz. Uİ disiplinin dinamik yapısında, değişen duygu durumları ve onların etkileri farklı gelişmelere yol açabilir. Bu durumda, duyguların nasıl tanımlandığı ve ne tür etkilerde bulunduğu analizlerde farklılık gösterecektir. Çeşitli analizlerle beslenen duygular literatürü, Uİ disiplinindeki temel kuramsal sorulardan birisi olan, “Dünya nasıl çalışıyor?” sorusuna farklı yaklaşımlar ve analizler sağlamaktadır.

Duygular üzerine yapılan çalışmalarda, epistemolojik ve teorik düzeyde ele alınan analizlerin de sayısı artmıştır (Bially Mattern, 2011; Bleiker & Hutchison, 2008; Mercer, 2010; Sasley, 2011). Bially Mattern (2011), duyguların dünya siyasetindeki rolü üzerine olan çalışmaların üzerine eklemek için önemli analizler yapmıştır. Bu çalışmada, Uİ alanındaki *Eylem Teorisi’ne (Practice Theory)* göre, küresel siyasetteki uluslararası örgütler, devletler, diplomasi ve barış inşa süreçleri bireysel ve kolektif eylemlerle oluşur ve farklı süreçlere evrilebilir. İnsanların hareketi (*action*) ve duyguları birlikte analiz edilerek, Eylem Teorisi üzerine yapılabilecek katkıların altı çizilmiştir. Bu çalışmanın önemi, duyguları farklı bir şekilde kavramsallaştırarak yeni bir teorik ve ampirik tartışmanın önünü açmasıdır.

Sasley’in (2011) çalışması duyguları tanımlamada üç ana yaklaşım ortaya koymaktadır. Birincisi, Sasley (2011) devletleri tek başına hareket eden bireyler olarak tanımlayarak, uluslararası siyasette duygular ışığında devletlerin eylemlerini irdelemenin altını çizmiştir. İkincisi, bu çalışma dış politika analizlerinde devlet liderlerini ya bireysel ya da kolektif olarak ele alarak analiz yapmaktır. Üçüncüsü, bu çalışmada yazar, devletleri veya farklı kolektif yapıları grup olarak analiz etmektedir. Bu yaklaşımlarda, duyguların biyolojik ve zihinsel bağlamlarda belirlediği ve hem bireysel hem de kolektif düzeyde çalıştığı irdelenmiştir (Sasley, 2011). Farklı yaklaşımlarla beslenen tartışmalar eşliğinde, uluslararası siyasette duygular hakkında çığır açıcı analizler ortaya konarak, daha önce yapılan çalışmaların ötesine geçilmiştir.

Crawford (2014, s. 547) duyguların özellikle korkunun uluslararası siyasette önemli bir rol oynadığının altını çizmiştir. Korkunun kurumsallaştırılarak, farklı eylemlere ve süreçlere dönüşmesiyle, askeri doktrinlerin oluşmasında, yeni güvenlik yapılarının ve diğer karar alma mekanizmalarında nasıl kullanıldığını ortaya koymuştur (Crawford, 2014, s. 547). Alandaki bir diğer önemli çalışma ise Mercer’in (2010, s. 2), duygular ve inanışlar arasında farklı bir ilişki kurarak “duygusal inanış” (*emotional belief*) kavramını ortaya koyduğu çalışmadır.

Duygular üzerine daha önce yapılmış çalışmalara baktığımızda, karar alma süreçlerinin politik-psikolojik boyutlarının öne çıktığını görmekteyiz. Bu çalışmalar, Uİ disiplinini politik-psikoloji branşı ile de bağlantılar kurarak, tartışmaları daha da zengin hale getirmiştir. Buna örnek olabilecek en önemli çalışma Jervis, Lebow ve Stein (1985) tarafından yazılan *Psychology and*

Deterrence'dir. Önceki yıllarda duygular üzerine yapılmış olan çalışmalarda devletin merkezi rol oynadığını görmekteyiz. Daha sonraki yıllarda, özellikle 2000'li yılların başından itibaren yapılan çalışmalar, devlet odaklı çalışmaların ötesine geçerek odak noktasını çeşitlendirmiştir (Brounéus, 2008; Fattah & Fierke, 2009; Ross, 2010; Solomon, 2015; Sylvester, 2012; Wright-Neville & Smith, 2009).

Yukarıda bahsedilen çalışmalara ek olarak, son yıllarda literatürde güç ilişkilerinin nasıl yapılandırıldığı hususunda duyguların analizi hayli önem kazanmıştır (Solomon 2014; Fierke 2012; Hutchison, 2016; Koschut 2018). Ayrıca, duyguların uluslararası politikalarla olan ilişkisi üzerine yapılan araştırmaların artmasıyla birlikte, çalışmalardaki odak noktaları da çeşitlenmeye başlamıştır. Duyguların, şiddetli çatışmalarla, savaşlarla, diplomatik ilişkilerle, küresel siyasetteki farklı dinamiklerle ve toplumsal hareketlerle olan ilişkisi irdelenmeye başlanmıştır (Åhäll & Gregory, 2015; Eznack, 2011; Fierke, 2012; Hall, 2011; Hutchison & Bleiker, 2007; Khalili, 2010; Mercer, 2013; Pearلمان, 2013; Penttinen, 2013; Ross, 2013; Schut, de Graaff, & Verweij, 2015). Bu çalışmalardan farklı olarak, duyguların normlar ve yönetimsellik (*governmentality*) kavramlarıyla olan ilişkisini irdeleyen çalışmalar da ortaya çıkmıştır (D'Aoust, 2014; Jeffery, 2011; Ross, 2016).

3. Uluslararası İlişkiler'de Duygular Üzerine Farklı Kavramsal ve Kuramsal Yaklaşımlar

Disiplinde yukarıdaki öncül çalışmalara ve diğer yeni çalışmalara bakıldığında, Uİ'de duyguların çeşitli kavramsal ve kuramsal yaklaşımlar tarafından analiz edildiğini görmekteyiz. Birinci ayırım duygu ve affekt ayırımından doğan analitik düzeydeki tartışmalardır. İkincisi ise duyguların uluslararası siyasette kavramsal ve kuramsal anlamda nasıl ele alındığıdır.

Duygu ve affekt arasındaki en önemli fark, affektin bireylerin duygularının sosyo-politik norm ve davranışlarını nasıl şekillendirdiğini göstermesidir. Burada, affektin duyguların performatif yani eylemsel hali olarak tanımlayabiliriz. Çalışmalarda affekte yapılan vurguda, duyguların yol açtığı bilinç dışı oluşan düzenlerin irdelendiğini görmekteyiz (Massumi, 2002; Thrift, 2004). Kısacası affekt bilinç öncesi ve sonrası, yansıtıcı olmayan vücut reaksiyonları diye tanımlanabilir (Ross, 2006; Hutchison & Bleiker, 2014). Diğer bir yandan, duygular kültürel ve sosyal öğeleri barındıran öznelarası etkileşimde olan deneyimlerdir (Crawford, 2000, s. 125). Affekt ve duygular arasındaki kavramsal ayırım Uİ çalışmalarının bazılarında belirgin olsa da ikisinin birbiriyle yakından ilintili olduğu göze çarpmaktadır. Bu bağlamda, Hutchison ve Bleiker'in da (2014) belirttiği gibi, affekt ve duygular birbiriyle iç içe geçmiş vaziyette olduğu için toplumsal dünyayı yorumlarken duygusal değerlendirmeleri şekillendiren faktörlerin de bir bütün halinde olduğunu görmekteyiz.

Disiplinde, duygu ve affekt arasında bir ayırım yapma hususunda tartışmalar ve kavramsal ayırışmalar olmasına rağmen, duygu (*emotion*) kavramı aslında özünde hisleri, affekt (*affect*) ise duygu durumlarını ve diğer sosyal reaksiyonları içinde barındırmaktadır. Bu sebeple, Uİ alanında dünyanın değişen dinamiklerini daha iyi analiz edebilmek için, duygu kavramının kapsayıcı bir şekilde kullanılmasının, yapılacak çalışmalar için daha ayrıntılı bir perspektif kazandıracağı

görülmektedir. Sonuç olarak, duygu kavramının daha kapsayıcı bir kavram olarak, Uİ'de var olan siyasi karar alma süreçlerinde, dış politika analizlerinde ya da ekonomik sistemler ve onların toplumsal yansımaları gibi konuların incelenmesinde affekti içine alarak kullanılması daha faydalı olacaktır.

İkinci kuramsal tartışma, duyguların uluslararası siyasette hangi kavramsal açılardan ele alındığı üzerinedir. Bu tartışmadaki en önemli husus, bireysel duyguların nasıl kolektif duygulara evrildiğini analiz edebilmektir. Mercer (2014) duyguların bireysel bir çıkış noktası olduğunu öne sürse de kimlik oluşum süreçlerinde kolektif düzeydeki duyguların rolünün yadsınamayacağını altını çizmiştir. Bu argümana benzer olarak, Ross (2006, s. 216) toplumsal ve bireysel duyguların birbirinden ayrılmasının yanlış olacağı konusunda uyarılmıştır. Duyguların kolektif biçimde ve toplumsal olarak işlev kazandığı ve böylece duyguların uluslararası arenada çok farklı yansımaları olacağı düşüncesi önem kazanmıştır. Bu bağlamda, duyguların toplumsal faktörlerden nasıl etkilendiği hakkında yapılan çalışmalar, Uİ alanında egemen olmaya başlamıştır (Hutchison, 2014; 2016, Crawford, 2000; Fierke 2013; Mercer 2014; Ross 2014; Koschut, 2020).

4. Farklı Duygu Kavramsallaştırmaları

Yukarıdaki tartışmalar ve Uİ disiplininde yer alan farklı analizler duygunun önemli bir analitik araç olarak kullanıldığını göstermektedir. Bu tartışmalar ve analizler ışığında, bu kısımda “Duygu nedir?” ve “Duygu nasıl ele alınmalıdır?” sorularına cevaben, farklı duygu tanımlamaları detaylı bir şekilde incelenecektir. Alandaki çalışmaların çeşitliliğinin artmasıyla, bu sorulara verilen cevaplar da çeşitlilik ve farklılık kazanmıştır. Böylece, Uİ alanında duygular farklı şekilde tanımlanmış olup, çeşitli çalışmalara analitik bir araç olarak entegre edilmiştir. Bu çeşitlilik, bize farklı duygu tanımlamalarının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Ancak, disiplinindeki çeşitli duygu tanımlamaları, duyguların nasıl analiz edilmesi gerektiği sorusuna sebep olabilmektedir. Bu yüzden, bu çalışma özgün üç farklı yeni duygu kavramsallaştırması ortaya koymaktadır. Böylece, duygular sistematik bir şekilde, analiz edilerek hangi tür analitik araç olabilecekleri irdelenmiştir. Bu kısımda makale, en temel üç farklı ve özgün duygu tanımlaması detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Bu farklı duygu çeşitleri şu şekildedir: 1) Sosyal inşacı duygu (*constructivist emotion*), 2) Güç ögesi olan duygu, 3) Toplumsal güç olan duygu.

4.1. Sosyal İnşacı duygu (*constructivist emotion*)

Uluslararası İlişkiler’de sosyal inşacılık (*constructivism*) teorisinin temel yaklaşımlarını benimseyen bu tanımlama, duygunun toplumsal olarak inşa edilmiş bir olgu olduğunu öne sürmektedir. Duyguları doğuştan ve biyolojik olarak nitelendirmektense, yapılan araştırmalar duyguların toplumsal ve kültürel olarak inşa edildiğini göstermektedir (Lutz, 1998; Koschut, 2020). Özellikle kültürel öğeler, farklı duygu oluşumlarına katkıda bulunarak, duyguların toplumlararası ve ülkeler arası düzende farklılaşmasını sağlıyor. Özellikle, uluslararası arenada aktörler farklı sosyal durumlarda farklı duygular geliştirebilir. Kısacası duygular, spesifik sosyal

ve kültürel ortamlarda oluşmuş ve bu ortamlar ile bütünleşik hale gelmiştir. Özetle, aktörlerin ait olduğu kültürel düzen, duyguların oluşmasında ve şekillenmesinde başat faktördür.

Ayrıca, sosyal inşacılık kuramı, duyguları bilişsel psikolojinin (*cognitive psychology*) temel elementleri olarak kabul eder (Ross, 2006, s. 200). Bu yaklaşımda, duyguların, bedensel yansımalarından ziyade, sosyal ya da öznelarası biçimde oluşan bilişsel inanışlar olduğunu öne sürülür (Ross: 2006, s. 200). Bu bağlamda, rasyonalist yaklaşımların tersine, yapısalcı duyguya örnek olabilecek perspektiflerden biri de Wendt'in (1999, s. 119) geliştirdiği "arzunun bilişsel teorisi"dir (*cognitive theory of desire*). Arzuyu bir tür inanış olarak tanımlayarak, onun duygular, toplumsal normlar ve fikirler ile etkileşimi sonucu farklı davranışların nasıl şekillendiğini vurgulamıştır (Wendt, 1999, s. 122). Sosyal inşacılıkta var olan inanışlar, normlar ve kimlikler üzerine olan analizler sayesinde, sosyal inşacı duygu anlayışının da temeli olan toplumsal etkileşimler ve kültürel öğelerin önemi vurgulanmıştır.

Yukarıdaki tartışmalara ek olarak, Uİ'de sosyal inşacılık teorisine göre duygular, sosyo-kültürel yapılarda belli tutum ve davranış biçimleriyle oluşturulur (Koschut, 2020). Bir diğer deyişle, sosyalleşme (*socialization*), duyguların öğrenilmesinde ve benimsenmesinde önemli rol oynar. Sosyalleşme süreci ile bireyler, farklı gruplar ve ülkeler farklı deneyimler kazanarak duyguları öğrenilmiş bilgiye dönüştürür. Koschut (2020) bu süreç sonunda duygusal bilginin (*emotional knowledge*) oluştuğunun altını çizmiştir. Küresel siyasette, ülkelerin birbiriyle olan ikili ilişkilerinde, uluslararası örgütler ile olan temaslarında veya devlet dışı aktörlerin kimlik belirleme çabalarında duygusal bilgi birikimlerinin etkili olduğunu görmekteyiz. Bu duygusal bilgi birikimleri, aktörlerin gelecekteki ilişkilerini şekillendirmede ve bu yönde farklı davranış modelleri oluşturmasında rol oynayabilir.

4.2. Güç ögesi olan duygu

Bu kısımda incelenecek olan ikinci duygu çeşidi güç ögesi olan duygudur. Uİ disiplinin ele aldığı en önemli konulardan birisi küresel siyasette güç ilişkileri ve güç savaşlarıdır. Uzun yıllardır disiplinde, Uİ teorileri bu konuda farklı kuramsal yaklaşımlar geliştirmiştir. Bu çalışmalara ek olarak, son on yılda yapılan araştırmalarda, siyasi güç için kuramsal yaklaşım geliştirirken, duyguların önemli eleştirel bir kaynak olarak kullanıldığını görmekteyiz. Duyguların ve siyasi gücün kesişme noktasında, Uİ'de duyguların farklı güç ilişkilerini oluşturmasına dair kavramsal çalışmalar yapılmıştır (Bleiker & Hutchison, 2014; Solomon, 2014; Fierke, 2013; Hutchison, 2016; Koschut, 2018).

Aynı zamanda, Dış Politika Analizi (DPA) (*Foreign Policy Analysis – FPA*), Uİ'ye kıyasla, çok daha eskiden beri dış politika yapım süreçlerinde, duyguların psikolojik etkisini inceleyerek literatüre farklı katkılarda bulunmuştur. Dış politika çalışmalarında ve güç ilişkilerinde, Thomas Dolan (2018) üç araştırma alanı önermiştir: 1) Duygular ve karar alma; 2) Duygular ve diplomasi; 3) Dış politikada duygular ve halk. Birinci çalışma alanında, duygular farklı motivasyonları uyandırarak, dış politika yapım sürecine şekil verebilir. İkinci alanda ise; liderler arasında, kişisel

tercih ve inanışların güç dinamiklerinde ve ikili ilişkilerde nasıl rol oynadığı irdelenebilir. Son alan ise, halktan gelebilecek duygusal reaksiyonların dış politika inşa süreçlerini nasıl etkilediğine ışık tutmaktadır. Bir diğer deyişle, halk ve devlet arasındaki ilişkilerin duygusal açıdan analiz edilmesi önemli hale gelmiştir. Dolan'ın önerdiği yaklaşımlar, duyguların aslında güç siyaseti ile iç içe geçmiş, farklı seviyelerde farklı aktörlerin etkileşimlerini etkileyerek dış politika inşasındaki yansımalarını göstermiştir. Örneğin, bu farklı perspektifleri, Birleşmiş Milletler'de çok taraflı diplomatik süreçlerde, Avrupa Birliği entegrasyon süreçlerinde aday ülkelerin siyasi söylemlerinde veya ülke liderlerinin ikili ve çok taraflı müzakerelerde izledikleri stratejilerde ve sergiledikleri davranışlarda analiz edebiliriz.

Dış politika analizi çerçevesinde, Todd Hall'un (2015) ortaya koyduğu duygusal diplomasi (*emotional diplomacy*) kavramı önem taşır. Duygusal diplomasi, duyguları dış politika inşa ve uygulanma sürecinin sonucu olarak görmektedir. Belli başlı dış politika inşa aktörleri, devlet liderleri ve devlet aktörleri, duyguları davranışları ve algı biçimlerini şekillendirmek için stratejik olarak kullanabilirler. Böylece, devlet liderleri diğer ülkeler ile olan ilişkilerini şekillendirerek farklı bir eksene oturabilir. Hem Dolan'ın hem de Hall'un önerdiği yaklaşımlar ve diğer çalışmalara bakıldığında, DPA ve Uİ'de ülkeler arası dinamik ilişkilerde, devlet karar alıcı aktörlerinin dış politika yapım süreçlerine yön vermesinde ve güç dengesinin karar alma süreçlerinde sürdürülmesi için duyguların çok önemli bir rol oynadığını görmekteyiz. Sonuç olarak, güç ögesi olan duygu, uzun bir tarihsel süreci olmasının yanı sıra, gelecekte de küresel siyaset dinamiklerini de yakından etkileyeceğini kanıtlamıştır.

4.3. Toplumsal güç olan duygu

Bu bölümde, toplumsal güç olan duygu, bir diğer deyişle duygunun toplumsal itici güç olarak değerlendirilmesi ve bu duygunun oluşum süreci ele alınacaktır. Toplumsal yaşamdan, kültürel değerlerden ve bireysel yaşamlardan asla kopuk olmayan duygular, insanların hayatında dolayısıyla toplumların da küresel boyutta ilişkilerinin temel öğelerinden biri olmuştur. Duygular, doğası gereği, toplumları ve onların politikasını belirleyen toplumsal ve siyasi yaşamlarının en derinine işlemiş vaziyettedir. Dolayısıyla duygular, toplumsal ve siyasi yaşamların oluşmasında etkili olan diskurlarda ve farklı toplumsal yapılarda varlığını sürdürmektedir (Barbalet, 2001; Scheff, 1990). Böylece, duyguların toplumsal ve siyasi yaşamların, değerlerin ve belirli çıkarların yansımaları olduğunun altı çizilmelidir. Duygular, toplumların ortak çıkarının temelini oluşturabilir. Hatta kolektif kimlik oluşumunda ve toplumsal gücün oluşmasında duygular çok önemli bir rol oynar. Uİ'de duyguları özellikle bu perspektiften ele alan çalışmaların sayısı az olmakla birlikte, disiplinler arası çalışmaların sayısı son yıllarda artmaya başlamıştır.

Toplumsal güç olan duygu, genel olarak toplumsal hareketlerde, siyasi problemler veya gelişmeler karşısında gösterilen kolektif reaksiyonlarda ortaya çıkmaktadır. Toplumun dinamiklerini şekillendiren ve katalize eden duygular genellikle öfkedir. Öfkenin, toplumda itici güce dönüştüğü en önemli örneklerden biri, 2008 ve 2012 yılları arasında küresel ekonomik kriz

nedeniyle Amerika'da başlayan ve daha sonra Avrupa ülkelerine de yayılan toplumsal ve küresel protestolardır. Bu bağlamda, duyguların toplumların birer yansıması olduğu görülmektedir. Ayrıca, duyguların, farklı ülkeleri ve toplumları birleştirerek kolektif bir kimliğe dönüştürdüğü de gözlemlenmiştir. Bunun bir diğer önemli örneği ise 2011'de Tunus'ta başlayıp Mısır'da ve diğer Arap ülkelerinde devam eden Arap Baharı hareketi olmuştur. Zaten Uİ'de var olan çalışmalara baktığımızda, toplumsal güç olan duygu genellikle Arap Baharı üzerinden analiz edilmiştir. Bu çalışmalarda Arap Baharı, ontolojik güvenlik ve affekt (Solomon, 2018), duyguların mikro temelleri (Pearlman, 2013) ve toplumsal hareketler literatürü ile sentez yaparak duyguların kolektif düzeydeki rolü (Coşkun, 2019) incelenmiştir. Bu çalışmalarda, duyguların hem toplumsal güç hem de kolektif kimlik oluşumunda önemli bir role sahip olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda, duygular toplumsal güç haline dönüşürken aynı zamanda duyguları bir arada tutan unsur olarak düşünülebilir (Hall & Ross, 2015). Sonuç olarak, kolektif ve toplumsal hareketlerde ve toplumların siyaset ile angaje olması sürecinde, duygular topluma güç veren ve onların hareketlerine hız ve verimlilik kazandıran önemli bir unsur olarak analiz edilebilir.

5. Duygulara Bakışta Kuramsal Perspektiflerdeki Değişimler

Uluslararası İlişkiler'de yukarıda detaylı bir şekilde ele alınan çalışmalar ışığında ve disiplinde gerçekleşen yeni tartışmalar eşliğinde, duyguların kavramsallaştırılması ve kuramsal açıdan analizleri değişime ve dönüşüme uğramaya başlamıştır. Duyguların değerlendirilmesi ve analiz edilmesinde kullanılan kuramsal perspektiflerde önemli değişiklik meydana gelmiştir. Bu çalışmanın bu kısmında, iki önemli kuramsal perspektif değişimleri öne sürülerek, detaylı bir şekilde irdelenecektir.

5.1. Duygular ve Rasyonalite Arasında Değişen İlişkiler

Uluslararası İlişkiler'de ilk etapta yapılan çalışmalarda duygular genellikle önemsenmemiştir ve gereken önem atfedilmemiştir. Bu çalışmalarda duygular, akıl ve rasyonellik karşıtı olarak görülmüştür (De Sousa, 1987; Elster, 1999). Duygular ve rasyonalite arasındaki ilişkiler, 1970'li yıllardan itibaren dış politika inşasında ele alınmaya başlanmıştır. Duygular, rasyonalite odaklı çıkarımlar veya sapmalar olarak analiz edilmiştir (Hill, 2003; Jervis, Lebow & Stein, 1985). Buna ek olarak, Elster (1999, s. 70), duyguların hayata anlam verdiğini fakat aynı zamanda tek bir doğrultuda hareket etmemizi engellediğini öne sürmüştür. Kısacası, duygular ve rasyonalite arasındaki ilişki zıtlığın da ötesinde daha farklı anlamlar barındırmaktadır. Bunlardan en önemlisi, duygular ve rasyonalite arasındaki çatışmadan dolayı yanlış algılamaların ve hataların, rasyonaliteden sapma sonucunda gerçekleşebileceğidir (Elster, 1999; Jervis, 1976; Larson, 1985; Mercer, 2006). Özetle, duyguların rasyonalite ve akıl yolundan saptıran unsurlar olarak analiz edilmesinden dolayı, duygular, küresel siyasette veya politik analizlerde çok yer almamıştır. Ama aslında, klasik siyasi kuram tarihinden Hobbes ve Morgenthau'nun görüşleriyle şekillenen Realizm duyguları özellikle korku ve endişeyi konu edinmiştir. Fakat bu kuramsal yaklaşımlarda

da duygular sadece korku ve endişeyi temsilin ötesine geçememiştir. Ayrıca, bu duygular çoğunlukla güvenlik ikilemi (*security dilemma*) çerçevesinde ele alınmıştır. Kısacası, duygular, önceki çalışmalarda ve analizlerde ya tamamıyla yok sayılmış ya da rasyonaliteyi bozan veya akıldışı davranışlara sebep olan unsurlar olarak görülmüştür.

Duygulara bakışta kuramsal perspektifler “duygusal dönüş” (*emotional turn*) ile son yirmi yılda farklı bir faza girmiştir (Bleiker & Hutchison, 2018). Bu dönüş ile yukarıda da ele alınan duyguların farklı kavramsal ve kuramsal çerçevelerde analiz edilmesinin önü açılmıştır. Bu bağlamda, duygular ve rasyonalite birbirine zıt iki kavram olarak görülmemeye başlanmıştır. Hatta Koschut (2018), akıl ve duyguların birbirinden bağımsız ya da kopuk olmadığını hatta tüm karar alma süreçlerinde birbiriyle iç içe geçmiş halde olduğunu altını çizmiştir. Aynı doğrultuda, Hutchison (2018) duygulardan arınmış bir rasyonalite olmadığını söyler. Çünkü iç düşünce ve algılarımızı kısacası dış dünyayı algılayış biçimimizdeki rasyonalite duygular tarafından şekillenir (Hutchison, 2018). Sonuç olarak, yeni kuramsal perspektifte, duygular rasyonalite ile iç içe geçmiştir hatta rasyonalite kaçınılmaz bir şekilde duyguları içinde barındırır hale gelmiştir. Bu sebeplerden ötürü, duygular Uİ’de birçok farklı kavramsal ve ampirik tartışmanın temelinde yer almaya başlamıştır. Alandaki duygusal dönüş ile dünya siyasetinde farklı duygu tanımlamalarının ve analizlerinin önü daha da açılmıştır. Her geçen yıl, duyguların öneminin vurgulanmasıyla hem siyasi hem de sosyal algılamalarımızda duyguların dünya perspektifimizi genişlettiğini görmekteyiz. Sonuç olarak Hutchison’da (2018) belirttiği gibi, dünya siyaseti analizlerinde duyguların analizlerimizde dahil olması yeni ve bütüncül bir yaklaşımın oluşmasına zemin sağlamıştır.

5.2. Öznelerarası (*intersubjective*) duygular

Yukarıda da tartışıldığı üzere duygular dünya siyasetinde ve Uİ’deki çeşitli tartışmaların birçok kısmında önemli rol oynamaktadır. Duygular, içerisinde farklı anlamları ve kavramsal yaklaşımları barındırmaktadır. Siyasette ve toplumsal yaşamımızda daha yaygın rol oynamaya başlayan duygular sayesinde, uluslararası sistemde olanlarla ilgili analizlerimiz de değişime uğramaktadır. Örneğin, daha önce ele alınan çalışmalarda da gördüğümüz üzere, duygular dış politika inşasında, kalkınma yardımlarında, liderler arasındaki diplomatik ilişkilerde, devletlerin uluslararası örgütü temsiliyeti veya egemenlik gibi birçok konuyu aydınlatmaktadır. Hala duyguların ölçülmesinin ve hatta kalitatif yöntemlerle çalışılmasının zorlukları olsa da (Bleiker & Hutchison, 2018), duyguların bütüncül bir yaklaşımla içinde farklı anlamlar barındırdığının altını çizmeliyiz.

Duygular artık özel ve bireysel tecrübelerle sınırlı değildir (Koschut, 2018). Aksine, duygular diskurlar, dil ve iletişim ile toplumsal olarak deneyimlenir ve oluşturulur (Koschut, 2018). Bu kuramsal tartışmada, esas soru duyguların özel olup olmadığı ve hangi düzeyde “toplumsal”, “paylaşılan” ya da “politik” olarak değerlendirilmesi gerektiğidir (Bleiker & Hutchison, 2018, s. 503). Buna ek olarak, Ross (2006, s. 216), duyguların bireylerin bedenlerine ve affektlerine sınırlandırılmasının tamamıyla yanlış olacağını öne sürmektedir. Çünkü duyguların toplumsal

ve bireysel boyutlarının arasında ayırım yapılamayacağını vurgular. Bir başka deyişle, toplumdaki kolektif ve bireysel duygular birbiriyle iç içe geçmiş vaziyettedir. Küresel siyasetteki güç ilişkilerinde veya Uİ alanındaki aktörlerin eylemleri, algıları ve motivasyonları gibi çeşitli tartışmalarda, duyguların sosyal yapısı bize duyguların toplu olarak işlevselleştiğini göstermektedir (Koschut, 2018; Hutchison & Bleiker 2014, 2016; Crawford 2000, 2014; Fierke, 2013; Mercer 2014; Ross, 2014).

Kuramsal perspektif açısından önemli bir değişime yol açan, sosyal inşacılıktaki yaklaşımların da katkısıyla, duygular öznelarası (*intersubjective*) bir gerçeklik olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Bu bağlamda, duygular öznel arasındaki dinamik ilişkilerden ve karşılıklı etkileşimlerden etkilenerek şekillenir ve değişime uğrayabilir. Bu bağlamda, tartışmalar özellikle son on yılda pekişmiştir. Çünkü Uİ'de duygular üzerine olan literatürde yeni tartışmalar, duyguların bu özelliğinin öne çıkmasını sağlamıştır. Fakat son yıllardaki çalışmalar ile, duygular üzerine olan eleştirel kuramsal perspektifler önem kazanmıştır. Koschut (2020) her toplumun kendine ait kuralları ve yapısıyla birlikte yoğurulmuş duygular egemen toplumsal normları ve değerleri üretir ve farklı zamanlarda da yeniden üretmeye devam eder. Fakat, uluslararası toplumda ve dünya siyasetinde duygular en merkezde yer almaktadır. O yüzden, Koschut (2020), duyguların siyasi süreçlerin temelini oluşturduğunu dile getirir, hatta özünde duyguların siyasileştiğini de vurgular. Kısacası, öznelarası, bir diğer deyişle aktörler arasındaki duygusal etkileşimler her düzeyde gerçekleşmektedir. Örneğin, ülke liderlerinin ikili diplomatik temaslarında, ülkelerin Birleşmiş Milletler'de kendine özgü değerlerini dile getirmesi ya da dünya siyaseti ile ilgili herhangi bir tartışmada duyguların önemli rolünü görmekteyiz.

Yukarıdaki tartışmalara ek olarak, Hutchison ve Bleiker (2014, s. 492) eğer Uluslararası İlişkiler duygular ile bağıntılı olacaksa, “duygular bir tür kolektif yaklaşım olmalıdır” iddiasında bulunmuştur. Bu yaklaşım mikro ve makro düzeydeki duygular ile tartışmaların artmasına sebep olmuştur. Genel olarak, mikro düzey, belirli duyguların özel durumlarda nasıl yankı bulduğunu irdeler (Beattie vd., 2019, s. 137). Makro düzey ise duyguların genel olarak nasıl çalıştığını irdelleyen kuramların geliştiği yer olarak tanımlanabilir (Beattie vd., 2019, s. 137). Bu ikili yaklaşım duyguların, hislerin ve affektin farklı anlamlara, yaklaşımlara ve epistemolojik sonuçlara sahip olabileceğini vurgulamaktadır (Beattie vd., 2019, s. 137). Fakat Beattie ve diğerleri ve Ahmed (2014, s.7) bu ikili yaklaşımın aksine, gündelik siyasetin (*everyday politics*) ve hisleri, duyguları ve affekti kapsayan duyguların gündelik boyutunun mikro ve makro düzeyler arasındaki geçişlerde üretken bir hale geldiğini vurgular. Bu yüzden, gündelik (*everyday*) yaşam anlayışı ile “oradaki ve buradaki duygular” diye ayırım yapmak yerine, duyguları mikro ve makro düzeyleri birbirine bağlayan ortak bir alan olarak analiz edebiliriz (Beattie vd., 2019, s. 138). Böylece, gündelik siyasetin üç kavram arasında köprü niteliği taşıyan ve daha kapsayıcı tanımlama olarak kullanılan duyguların öznelarası ilişkileri şekillendirdiği ve gündelik aktörlerin aktörlüğünün belli duygusal senaryoları ve bilgileri pekiştirdiği vurgulanmıştır (Beattie vd., 2019, s. 138). Her ne kadar, mikro ve makro düzey analizler ve farklı kavramsallaştırmalar var olsa da duygu kavramının hem küresel güç siyasetini hem de öznelarası etkileşimleri daha iyi anlamak için daha bütüncül olduğunun altı çizilebilir. Bu bağlamda, Bleiker ve Hutchison (2018) kavramsal

ve tanımsal farklılıklar olsa da tüm hislerin, affektin ve duyguların hem bireysel hem de kolektif olduğunu vurgularlar. Bir diğer deyişle, farklı tanımlamalara rağmen, duyguların bireysel ve kolektif alanlar arasında bir köprü oluşturarak, öznelerarası ilişkileri nitelendirdiğini ifade edebiliriz.

Özellikle, duyguların rasyonalitenin zıttı kavramsallaştırılmasının sona ermesiyle ve gündelik siyasette önemli bir yere sahip olduğunun vurgusuyla, duyguların sosyal yönünün daha detaylı bir şekilde analiz edilebilmesinin önü açılmıştır. Ayrıca, küreselleşme sonucunda, duygular öznelerarası bir karakter kazanmıştır. Kitle iletişim araçlarının her geçen gün gelişmesi, küresel kimliklerin oluşması ve dünya siyasetinde değişen dinamikler sonucunda, artık bireysel duygular kolektif duygulardan bağımsız olarak düşünülemez. Sonuç olarak, bireysel duyguların, artan etkileşimler ve politik ilişkiler sonucunda hem politize olduğunu hem de kolektif duygular bütününe dönüştüğünü görmekteyiz (Hutchison, 2018). Böylece, bu yeni bakış açısı ile duygular öznelerarası bir karakter kazanmıştır (Hutchison, 2018; Crawford, 2014).

6. Sonuç

Bu çalışma, disiplindeki hem geleneksel hem de eleştirel tartışmalara ve analizlere odaklanmıştır. Farklı kuramsal yaklaşımlarda, duygu anlayışı nedir ve hangi çerçevede ele alınmaktadır sorularına cevap sağlamak bu çalışmanın amaçlarından biri olmuştur. Ayrıca, disiplinde duygular üzerine var olan kuramsal çalışmaların ne tür değişimlere uğradığı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Geçmişteki çalışmaların aksine, artık duyguların rasyonalite ile birbirini tamamladığı ve böylece dünya siyasetinin dinamiklerinin temel köşe taşlarından biri haline geldiğinin altı çizilmiştir. Bu tartışmalar esnasında, duyguların neyi temsil ettiği ve dünya siyasetinde duyguların rolü nedir soruları da detaylı bir şekilde cevaplanmıştır.

Ayrıca, farklı duygu tanımlamaları ve kavramsallaştırılmaları ele alınmıştır. Bunlar şu şekildedir: 1) Sosyal inşacı duygu (*constructivist emotion*), 2) Güç ögesi olan duygu, 3) Toplumsal güç olan duygu. Birinci tanımlamada, sosyal inşacılık kuramsal yaklaşımları duyguları nasıl farklı bir çerçevede ele alabileceğimizi ve duyguların nasıl toplumsal olarak inşa edildiğini anlamımıza yardımcı olmuştur. İkinci kavramsallaştırma bağlamında, Uİ disiplini ve dış politika inşa süreçlerinde, ülkelerin ve siyasi figürlerin duygularının farklı yansımaları olabileceği önemli hususlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Üçüncüsünde ise, toplumsal hareketlerde ve sosyal reaksiyonlarda, özellikle toplumların temelinde yatan ve belirli bir tarihsel arka planı olan öfkenin kolektif kimlik oluşumunda önemli bir etken olduğunun altı çizilmiştir. En son aşamada, duygulara bakışta kuramsal perspektifteki değişimler detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Bu bağlamda, duygular ve rasyonalite arasındaki değişen ilişkiler ışığında, duyguların artık rasyonalite ve aklın zıttı olmaktan öte, rasyonaliteyi farklı açılardan besleyerek, disiplindeki çalışmaların da farklı yönleri evrildiği irdelenmiştir. Diğer yandan, mikro/makro düzey ve bireysel/kolektif gibi ayırım yapan yaklaşımların aksine, duyguların bireysel ve kolektif alanlar arasında bir köprü oluşturarak

bütüncül bir kavram haline dönüştüğü ve sonuç olarak öznelarası etkileşimleri nitelendiren önemli öğeler haline gelmesi analiz edilmiştir.

Böylece bu çalışma, Uİ disiplininde önem kazanan duyguların kavramsal analizi üzerine önemli tartışmaları ele almıştır. Buna ek olarak, literatürde farklı konuları incelerken, duyguların önemli analitik araçlar olabileceğini göstermiştir. Son olarak, farklı duygu kavramsallaştırmalarını ele alarak, duyguların nasıl çalışılabileceği sorunsalına cevap olabilecek tartışmalar ve tanımlamalar getirmiştir. Ayrıca, duygulara bakışta kuramsal perspektifteki değişimleri eleştirel bir bakış açısıyla irdeleyip, önemli tespitlerde bulunmuştur. Kısacası, bu çalışma Türkçe Uİ literatürüne katkı sağlayacak bir çalışma niteliğindedir.

Kaynakça

- Åhäll, L. & Gregory T. (2015). *Emotions, Politics and War*. (ed.) London: Routledge.
- Ahmed, S. (2014). *The Cultural Politics of Emotion*. (2nd ed). Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Barbalet, J.M. (2001). *Emotion, Social Theory, and Social Structure*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Beattie, A. R., Eroukhanoff, C., & Head, N. (2019). Introduction: Interrogating the 'everyday' politics of emotions in international relations. *Journal of International Political Theory*, 15(2), 136–147. Doi: <https://doi.org/10.1177/175.508.8219830428>
- Bially Mattern, J. (2011). A Practice Theory of Emotion for International Relations E. Adler ve V. Pouliot (ed.) *International Practices* Cambridge: Cambridge University Press, içinde 63–86.
- Bleiker R. & Hutchison E. (2007). Understanding Emotions in World Politics: Reflections on Method. Working Paper No 5, Department of International Relations, Australian National University.
- Bleiker, R. (2001). The Aesthetic Turn in International Political Theory. *Millennium – Journal of International Studies*, 30(3), 509–533. Doi: <https://doi.org/10.1177/030.582.9801030.003.1001>
- Bleiker, R. & Hutchison, E. (2018). Methods and methodologies for the study of emotions in World politics, M. Clément ve M. Sangar (ed.) *Researching Emotions in International Relations*, Palgrave Macmillan içinde 325–342 Doi: https://doi.org/10.1007/978-3-319-65575-8_14
- Brounéus, K. (2008). Truth-Telling as Talking Cure? Insecurity and Retraumatization in the Rwandan Gacaca Courts. *Security Dialogue*, 39(1), 55–76 Doi: <https://doi.org/10.1177/096.701.0607086823>
- Coşkun, E. R. (2019). The role of emotions during the Arab Spring in Tunisia and Egypt in light of repertoires, *Globalizations*, 16:7, 1198–1214, DOI: 10.1080/14747.731.2019.1578017
- Crawford, N. C. (2000). The Passion of World Politics: Propositions on Emotions and Emotional Relationships. *International Security*, 24(4), 116–136 Doi: <https://doi.org/10.1162/016.228.800560327>
- Crawford, N. C. (2014). Institutionalizing Passion in World Politics: Fear and Empathy. *International Theory*, 6(3), 535–557 Doi:10.1017/S175.297.1914000256
- D'Aoust, A.-M. (2014). Ties That Bind? Engaging Emotions, Governmentality and Neoliberalism: Introduction to the Special Issue. *Global Society*, 28(3), 267–276 Doi: DOI: 10.1080/13600.826.2014.900743
- Danchev, A. (2006). "Like a Dog!": Humiliation and Shame in the War on Terror. *Alternatives: Global, Local, Political*, 31(3), 259–283 Doi: <https://doi.org/10.1177/030.437.540603100302>
- De Sousa, R. (1987). *The rationality of emotion*. Cambridge: MIT Press.
- Dolan, T. (2018). *Emotions and Foreign Policy*. Oxford Research Encyclopedia of Politics.

- Elster, J. (1999). *Alchemies of the Mind: Rationality and the emotions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Eznack, L. (2011). Crises as Signals of Strength: The Significance of Affect in Close Allies' Relationships. *Security Studies*, 20 (2), 238–265 Doi: 10.1080/09636.412.2011.572687
- Fattah, K., & Fierke, K. M. (2009). A Clash of Emotions: The Politics of Humiliation and Political Violence in the Middle East. *European Journal of International Relations*, 15(1), 67–93 Doi: <https://doi.org/10.1177/135.406.6108100053>
- Fierke, K. M. (2012). *Political Self-Sacrifice: Agency, Body and Emotion in International Relations* (Vol. 125). Cambridge: Cambridge University Press.
- Hall, T. (2015). *Emotional Diplomacy*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Hall, T. H. (2011). We Will Not Swallow This Bitter Fruit: Theorizing a Diplomacy of Anger. *Security Studies*, 20(4), 521–555 Doi: 10.1080/09636.412.2011.625771
- Hall, T. & Ross, A. (2015). Affective Politics after 9/11. *International Organization*, 69(4), 847-879 Doi:10.1017/S002.081.8315000144
- Hill, C. (2003). *The Changing Politics of Foreign Policy*. Houndmills: Palgrave.
- Hutchison, E (2016) *Affective Communities in World Politics: Collective Emotions After Trauma*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hutchison, E. (2014). A Global Politics of Pity? Disaster Imagery and the Emotional Construction of Solidarity After the 2004 Asian Tsunami. *International Political Sociology*, 8(1), 1–19 Doi: <https://doi.org/10.1111/ips.12037>
- Hutchison, E. (2016). *Affective Communities in World Politics: Collective Emotions after Trauma*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hutchison, E. (2018). Why study emotions in International Relations? <https://www.e-ir.info/2018/03/08/why-study-emotions-in-international-relations/>
- Hutchison, E. & Bleiker R. (2014). Theorizing Emotions in World Politics, *International Theory* 6, 4, 491-514 Doi: 10.1017/S175.297.1914000232
- Hutchison, E., & Bleiker, R. (2007). Emotions in the War on Terror. A. J. Bellamy, R. Bleiker, S. E. Davies, & R. Devetak (ed), *Security and the War on Terror* London and New York: Routledge içinde 57-70.
- Jeffery, R. (2011). Reason, Emotion, and the Problem of World Poverty: Moral Sentiment Theory and International Ethics. *International Theory*, 3(1), 143–178 Doi: 10.1017/S175.297.1910000321
- Jervis, R. (1976). *Perception and Misperception in International Politics*. Princeton: Princeton University Press.
- Jervis, R., Lebow, R. N., ve Stein, J. G. (1985). *Psychology and Deterrence*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Kelly, R. (2010). *Memory and Conflict Resolution*. London: Routledge.
- Koschut, S. (2018). The Power of (Emotion) Words: On the Importance of Emotions for Social Constructivist Discourse Analysis in IR. *Journal of International Relations and Development*, 21 (3), 495–522 Doi: <https://doi.org/10.1057/s41268.017.0086-0>
- Koschut, S. (Ed.). (2020). *The Power of Emotions in World Politics*. Routledge.
- Larson, D. W. (1985). *Origins of containment: A psychological explanation*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Lebow, R. N. (2005). Reason, Emotion and Cooperation. *International Politics*, 42(3), 283–313 Doi:10.1057/palgrave.ip.8800113

- Linklater, A. (2004). Emotions and World Politics. *Aberystwyth Journal of World Affairs*, 2, 71–77 <http://www.jstor.org/stable/20542753>.
- Lutz, C. (1988). *Unnatural Emotions: Everyday Sentiments on a Micronesian Atoll and Their Challenge to Western Theory*. Chicago: University of Chicago Press.
- Marcus, G. E. (2000). Emotions in Politics. *Annual Review of Political Science*, 3(1), 221–250 Doi: <https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.3.1.221>
- Massumi, B. (2002). *Parables for the Virtual: Movement, Affect, Sensation*. Durham: Duke University Press.
- McDermott, R. (2004). *Political Psychology in International Relations*. Ann Arbor, MI: University of Michigan Press.
- Mercer, J. (1996). Approaching Emotion in International Politics. Paper presented at the International Studies Association Conference. San Diego, April 25.
- Mercer, J. (2006). Human nature and the first image: Emotion in international politics. *Journal of International Relations and Development*, 9, 288–303.
- Mercer, J. (2010). Emotional Beliefs. *International Organization*, 64(1), 1–31 Doi: 10.1017/S002.081.8309990221
- Mercer, J. (2013). Emotion and Strategy in the Korean War. *International Organization*, 67(2), 221–252 <http://www.jstor.org/stable/43283301>.
- Mercer, J. (2014). Feeling Like a State: Social Emotion and Identity. *International Theory*, 6(3), 515–535 Doi: 10.1017/S175.297.1914000244
- Pearlman, W. (2013). Emotions and the Microfoundations of the Arab Uprisings. *Perspectives on Politics*, 11(2), 387–409 Doi: 10.1017/S153.759.2713001072
- Penttinen, E. (2013). *Joy and International Relations: A New Methodology*. London and New York: Routledge.
- Ross, A. A. G. (2006). Coming in From the Cold: Emotions and Constructivism. *European Journal of International Relations*, 12(2), 197–222 Doi: <https://doi.org/10.1177/135.406.61060645>
- Ross, A. A. G. (2010). Why They Don't Hate Us: Emotion, Agency and the Politics of 'Anti-Americanism'. *Millennium – Journal of International Studies*, 39(1), 109–125 Doi: <https://doi.org/10.1177/030.582.9810372781>
- Ross, A. A. G. (2013). Realism, Emotion, and Dynamic Allegiances in Global Politics. *International Theory*, 5(2), 273–299 Doi: 10.1017/S175.297.191300016X
- Ross, A. A. G. (2016). Exceptionalism, Counterterrorism, and the Emotional Politics of Human Rights. Y. Ariffin, J. Coicaud & V. Popovski (ed), *Emotions in International Politics: Beyond Mainstream International Relations* Cambridge: Cambridge University Press içinde 315–340.
- Ross, A.A. G. (2014). *Mixed Emotions: Beyond Fear and Hatred in International Conflict*. Chicago: Chicago University Press.
- Sasley, B. E. (2011). Theorizing States' Emotions. *International Studies Review*, 13(3), 452–476 Doi: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2486.2011.01049.x>
- Saurette, P. (2006). You Dissin Me? Humiliation and Post 9/11 Global Politics. *Review of International Studies*, 32(3), 495–522 Doi: 10.1017/S026.021.0506007133.
- Scheff, Thomas J. (1990). *Microsociology: Discourse, Emotion and Social Structure*. Chicago: Chicago University Press.
- Schut, M., de Graaff, M. C., & Verweij, D. (2015). Moral Emotions During Military Deployments of Dutch Forces: A Qualitative Study on Moral Emotions in Intercultural Interactions. *Armed Forces & Society*, 41(4), 616–638.
- Solomon, T. (2014). Time and Subjectivity in World Politics. *International Studies Quarterly*, 58(4), 671–681.

- Solomon, T. (2015). Embodiment, Emotions, and Materialism in International Relations. L. Åhäll & T. Gregory (ed.), *Emotions, Politics and War* New York: Routledge içinde 58-70.
- Solomon, T. (2017). Rethinking productive power through emotion. *International Studies Review* 19, 3, 481-508 Doi: <https://doi.org/10.1093/isr/vix033>
- Solomon, T. (2018). Ontological security, circulations of affect, and the Arab Spring. *Journal of International Relations and Development*, 21, 934–958. <https://doi.org/10.1057/s41268.017.0089-x>
- Sylvester, C. (2012). War Experiences/War Practices/War Theory. *Millennium Journal of International Studies*, 40(3), 483–503 Doi: <https://doi.org/10.1177/030.582.9812442211>
- Thrift, N. (2004). Intensities of Feeling: Towards a Spatial Politics of Affect. *Geografiska Annaler: Series B*, 86(1), 57–78.
- Wright-Neville, D., & Smith, D. (2009). Political Rage: Terrorism and the Politics of Emotion. *Global Change, Peace & Security*, 21(1), 85–98 Doi: 10.1080/147.811.50802659390

The Emotional Turn in International Relations: The Analysis of Emotions

Efser Rana COŞKUN*

This in-depth study delves into the complex terrain of emotions within the discipline of International Relations (IR), focusing on traditional and critical discussions that have undergone a transformative shift known as the “emotional turn.” For many years, the investigation of emotions as a legitimate object of research in IR was met with skepticism and dismissal. However, the academic landscape witnessed a significant transformation in the 2000s, marking the inception of the “emotional turn” that brought emotions to the forefront of scholarly attention. This article systematically explores the multifaceted roles emotions play in the field of IR, scrutinizes the diverse conceptual and theoretical debates surrounding emotions, and provides a nuanced understanding of how these emotional dynamics can be effectively studied.

The first section of this study critically examines the diverse roles of emotions in the field of IR. Emotions are not limited to mere personal experiences; instead, they permeate state actions, international interactions, and global dynamics. By elucidating the impact of emotions on decision-making processes, conflict resolution, and diplomacy, this section sheds light on the indispensable role emotions play in shaping the global landscape and its relevant discussions. Furthermore, it delineates the specific subfields within IR where emotions can be harnessed as analytical tools, such as conflict resolution, diplomacy, and international institutions.

The second section of the study delves into the rich conceptual and theoretical debates surrounding emotions in IR. Acknowledging the paradigmatic shift from the neglect of emotions to their increasing recognition, this section explores the evolving theoretical frameworks that underpin the study of emotions. It investigates the intersections of emotions with core IR questions, particularly probing how emotions contribute to answering the fundamental question, “How does the world work?” Through a comprehensive review of the literature, this section provides a nuanced understanding of the terrain of emotions within the academic literature of IR.

* Doktor Öğretim Üyesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Adres: Ulus, Hacı Bayram, Hükümet Meydanı No:2, 06050 Altındağ/Ankara, E-posta: ranacoskun@asbu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3703-8550>

The third section responds to pivotal questions concerning the nature of emotions, presenting various conceptualizations that contribute to the ongoing discussions. The study posits three distinct types of emotions: constructivist emotion, where emotions are viewed as socially constructed and context-dependent; emotion as a power element, examining how emotions can be wielded as a tool of influence in international politics; and emotion as societal power, exploring the collective emotional experiences that shape societal norms and behaviours. This systematic conceptualization not only enriches our understanding of emotions but also provides a methodological foundation for their analysis within the field of IR.

Furthermore, this section addresses the evolving theoretical perspectives on emotions, examining two crucial debates. The first debate illuminates the dynamic interplay between emotions and rationality, challenging traditional dichotomies and offering a more nuanced understanding of how emotions and reason intersect in international decision-making. The second debate focuses on inter-subjective emotions, highlighting the growing importance of shared emotional experiences in shaping international relations. By unpacking these theoretical debates, the study contributes to the ongoing critical discussions on the intricate relationship between emotions and the rationality in terms of diverse dynamics.

In conclusion, this study represents a substantial contribution to the Turkish International Relations literature by providing a comprehensive analysis of emotions within the field of IR. By considering the gap between traditional and critical perspectives, the research not only unveils the intricate roles emotions play in international dynamics but also offers a nuanced understanding of how these emotions can be effectively studied and incorporated into the analytical framework of IR. In an era where the emotional turn continues to shape the trajectory of international scholarship, this study serves as a vital resource for scholars seeking to navigate the complex terrain of emotions within the discipline of International Relations.

Thus, this study has delved into significant debates surrounding the conceptual analysis of emotions in the field IR. Additionally, it has demonstrated that, while exploring various topics in the literature, emotions can serve as crucial analytical tools. Furthermore, by addressing different conceptualizations of emotions, the study has brought various discussions and definitions that can provide answers to the question of how emotions can be effectively studied. In scrutinizing changes in the theoretical perspective regarding emotions with a critical lens, the research has made important observations. In essence, this study can be characterized as a valuable contribution to the Turkish literature on International Relations by shedding light on the evolving theoretical perspectives and offering insights into the potential analytical utility of emotions.

By engaging in conceptual analysis, the research not only underscores the growing significance of emotions in the field but also identifies their potential as tools for nuanced analysis. Emphasizing the multifaceted roles of emotions, the study emphasizes their relevance in diverse subfields of IR, elucidating how emotional dynamics influence decision-making, conflict resolution, and international interactions.

Moreover, the examination of different conceptualizations of emotions adds depth to the discourse. This systematic approach not only enriches the theoretical foundations of studying emotions but also offers practical insights into how researchers and scholars can effectively approach and analyse emotional dynamics in international contexts.

In the context of theoretical perspectives, the study critically evaluates the shifts in how emotions are perceived, moving beyond traditional dichotomies. The exploration of debates concerning the relationship between emotions and rationality challenges established norms, opening up avenues for a more nuanced understanding of how emotions and reason intersect in the complex landscape of international politics. Additionally, the focus on inter-subjective emotions acknowledges the evolving nature of emotional experiences in the global arena, emphasizing shared emotional states as influential forces in shaping diplomatic relations and societal norms.

Ultimately, this study contributes not only to the Turkish literature on International Relations but also to the broader international academic community. As the emotional turn continues to shape the trajectory of international scholarship, this study contributes to analyses of emotions within the global political landscape.